

4 Samisk språk i grunnskolen – jevn vekst og brått fall

Jon Todal, professor dr.art., Sámi allaskuvla /Samisk høgskole, Guovdageaidnu

Elevtallet i samiskfaget i grunnskolen er avgjørende for hvor mye samisk vil bli brukt skriftlig i framtida. Men også for samisk talespråk er skolen viktig. Derfor er det av interesse å se nærmere på endringer i antallet elever med samisk i fagkretsen.

Tallene i tabellene nedenfor er stort sett hentet fra Grunnskolens informasjonssystem på Internett (GSI)¹. Dersom ikke annet er opplyst, er tallene fra denne kilden. Dessverre er tallene fra og med skoleåret 1998/99 til og med skoleåret 2005/06 ufullstendige på GSI, og de er vanskelige å sammenlikne med de tallene som vi har før og etter den tid. Opplysninger om antallet elever som fulgte fagplanen ”Samisk språk og kultur” i disse årene er seinere tatt vekk fra internett. Noen steder i tabellene nedenfor er likevel riktige tall fra disse årene hentet fra andre steder. For nærmere opplysninger om dette: Se fotnoter til tabellene.

Etter skolereformen av 1997 har det vært enda en skolereform i Norge, i 2006. I den siste reformen ble ordningen fra 1997 med elevvalg mellom to *ulike* fagplaner i samisk som andrespråk tatt bort. For å kunne sammenlikne tallene best mulig over tid har vi derfor i tabellene nedenfor slått sammen alle de elevene i samisk som etter fagplanen av 1997 ikke hadde valgt samisk som *førstespråk*, og kalt dem elever i samisk som *andrespråk*.

De fleste av tallene i tabellene nedenfor omfatter tidsrommet 1997/98 – 2007/08. I denne perioden var det bare marginale endringer i kullstørrelsene som begynte på skolen. Slike endringer kan derfor ikke forklare endringer i antall grunnskoleelever med samisk.

I den grad vi har brukt tall fra tida *før* 1997/98 er disse hentet fra Todal 2002:89-101.

¹ <http://gsi.wis.no/servlet/gsi07.SjekkPassord?pass=&Malform=B&GSIType=07>

4.1. Det totale antallet elever med samisk i fagkretsen

Tabell 4.1 Antallet elever med samisk i fagkretsen i grunnskolen i Norge fra 1990/91 til 2007/08

År	1990/91	1993/94	1995/96	1997/98	2005/06	2006/07	2007/08
Elevtall	1214	1680	1755	2115	3055	2672	2542

Av tabell 4.1 ser vi at tallet på grunnskoleelever med samisk i fagkretsen ble mer enn fordoblet på de 17 årene fra 1990 til 2007. Dette tyder på en sterkt økende interesse blant foreldre for at barna skulle lære samisk språk på skolen.

I løpet av denne perioden blir samisk språk gjort obligatorisk i grunnskolen i kommunene Kautokeino, Karasjok og Nesseby. Dermed får vi her en viss økning i elevtallet uten at det nødvendigvis har sammenheng med foreldreinteressen. Økningen i antallet elever i samisk ble likevel ikke særlig stor på grunn av denne nye ordningen, siden nesten alle elevene i disse tre kommunene allerede *hadde* valgt samisk før språket ble obligatorisk fag.

I 1997/98 erstatter den tiårige grunnskolen den niårige. Dette førte til ti prosent stigning i antallet elever dette året, uten at det hadde noe med interessen for samisk blant foreldrene å gjøre. Men stigningen i antallet elever i samisk for hele perioden er, som vi har sett, på over 100 prosent.

Til tross for de forbeholdene som her er tatt, viser tallene i Tabell 4.1 en økende interesse for å velge samisk i grunnskolen fram til og med skoleåret 2005/06.

Men etter 2005/06 skjer det et markert fall på 513 elever, det vil si et fall på 17 prosent på to år. Dette fallet skal vi komme tilbake til seinere i dette kapitlet.

4.1.1 Førstespråkelevene

Tabell 4.2 Antall grunnskoleelever med samisk i fagkretsen

År	1997/98	2002/03	2003/04	2004/05	2005/06	2006/07	2007/08
I alt	2115	1791	1892	1927	3055	2672	2542
1.språk	897	1021	993	1014	998	1020	1027
2.språk ²	1218	770	899	913	2057	1652	1515

Når elevene blir splittet opp i to grupper, én med samisk som førstespråk og én med samisk som andrespråk, ser vi at elevgruppa med samisk som førstespråk har økt med 128 elever. Det betyr at tallet på elever med samisk som førstespråk har steget med 14 prosent i de elleve årene som er gått siden 1997/98. Det er ingen steder obligatorisk å velge samisk som førstespråk. Hele denne økningen skyldes derfor frivillige foreldrevalg.

På 1990-tallet steg tallet på samiske førstespråkelever med nesten 100 % (Total 2002:92-93). På bakgrunn av dette kan vi si at økningen har flatet ut på 2000-tallet. Dette kan tyde på at de aller fleste som bor i de tradisjonelle samiske områdene og samtidig snakker samisk hjemme, nå velger samisk som førstespråk på skolen. Dermed kan man være i ferd med å nå et tak for hvor mange som kan velge samisk som førstespråk etter dagens tilbud og ordninger. Vi understreker likevel at det ikke finnes tall som viser forholdet mellom hjemmespråk og valg av samisk eller norsk som førstespråk på skolen. Slike tall ville ha vært nyttige for den videre planleggingen av språkopplæringen.

Selv om det skulle stemme at tallet på samiske førstespråkelever etterhvert i økende grad faller sammen med tallet på elever med samisk som hjemmespråk i de tradisjonelle samiske områdene, kan tallet på førstespråkelever likevel øke i framtida. Det kan skje på to måter. Det kan for det første skje gjennom bedre tilbud i samisk som førstespråk *utenfor* de tradisjonelle kjerneområdene. En kan for eksempel sikre at samisktalende foreldre i større byer kan velge samisk som førstespråk på skolen for barna sine. For det andre kan antallet førstespråkelever øke i framtida dersom elever *uten* samisktalende foreldre blir gjort i stand til å følge fagplanen i samisk som førstespråk. Dette kan gjøres ved å utvide og styrke det samiskspråklige barnehagetilbudet både innenfor og utenfor kjerneområdene.

² Tallene for 2. språk i skoleårene 2002/03, 2003/04 og 2004/05 omfatter ikke de elevene som hadde valgt faget "Samisk språk og kultur." Tallene for 2. språk for disse fire skoleårene er derfor ikke sammenlignbare med årene før og etter. Der er *alle* elever utenom de som hadde valgt samisk førstespråk, med. Dette forholdet har også innvirkning på tallene for det totale elevtallet

4.1.2 Andrespråkselevene

Antallet elever som velger andre fagplaner i samisk enn førstespråksplanen, har økt med 295 siden 1997/98. Dette er en økning på 14 prosent, det samme som for førstespråkselevene. Det er et mål at andrespråkselevene skal bli så gode i samisk, at de kan gå over til å følge fagplanen i samisk som førstespråk. De nye fagplanene fra 2006 legger opp til et slikt system (Máhttolokten 2008). Det finnes ingen tall for i hvilken grad dette skjer.

Andrespråkopplæringen kan også rekruttere nye grupper til samiskopplæringen, grupper som ikke har lært samisk hjemme. Det finnes ikke tall for i hvor stor grad dette skjer i dag. Totalt 1998 viser at praktisk talt alle andrespråkselever i samisk i Norge skoleåret 1997/98 var av samisk slekt, og de fleste av dem hadde foreldre som selv ikke behersket språket godt nok til å bruke det som hjemmespråk. Foreldrene hadde valgt samisk som andrespråk for at barna skulle bli bedre i samisk enn foreldrene selv. Andrespråksfaget var på 1990-tallet en del av den samiskspråklige (re)vitaliseringen.

Det finnes ikke opplysninger om hvilken språklig eller etnisk bakgrunn denne elevgruppa har i dag ti år etterpå.

Tallene på andrespråkselever for de siste to årene sett isolert, viser en nedgang på 542 elever fra 2005/06 til 2007/08. Dette er en nedgang på 26 prosent av andrespråkselevene på to år. Siden tallet på førstespråkselever har steget med 29 elever på disse to årene, gir dette en samlet nedgang i antall elever med samisk i fagkretsen på 513, tilsvarende 17 prosent nedgang fordelt over to skoleår.

Denne nedgangen i antallet elever med samisk er betydelig. Den utgjør også et svært tydelig brudd med tida før 2006. Fra 1990 til 2005 var det en kontinuerlig vekst i antallet elever med samisk i fagkretsen.

Den mest sannsynlige forklaringen på nedgangen de siste to årene, er at elever som tidligere fulgte fagplanen "Samisk språk og kultur" faller i fra i stort antall etter skolereformen av 2006 da denne fagplanen ble avskaffet. Systemet har ikke maktet å få med disse elevene over i det nye andrespråksfaget. Hvis dette stemmer, finnes det i dag en viss foreldreinteresse for å velge samisk som skolefag som grunnskolen ikke fanger opp.

4.2 Elevene i sørsamisk

Tabell 4.3 Antall grunnskoleelever med sørsamisk i fagkretsen³

	1997/98	2001/02	2002/03	2004/05	2005/06	2006/07	2007/08
I alt	90	98	122	121	123	116	105
1. språk	4	1	3	10	16	18	16
2. språk	86	97	119	111	107	98	89

Elevtallene for sørsamisk viser den samme tendensen som for samisk generelt. Det totale tallet på elever med sørsamisk i fagkretsen har holdt seg relativt stabilt de siste elleve årene. Økningen fra 1997 til 2007 er på 15 elever, det vil si 17 prosent. Det har vært en stigende interesse for sørsamisk i skolen i dette tidsrommet.

Det samlede elevtallet med sørsamisk i fagkretsen hadde en topp på 123 elever skoleåret 2005/06. Siden da har antallet gått ned med 18 elever, det vil si en nedgang på 14,5 prosent på to år. Forklaringen kan være at et antall elever som tidligere fulgte fagplanen ”Sørsamisk språk og kultur”, ikke er blitt fanget opp av det nye andrespråkfaget etter de nye læreplanene.

4.2.1 Elevene i sørsamisk som førstespråk

Antallet elever i sørsamisk som førstespråk er firedoblet på elleve år. I andel av alle elever med sørsamisk i fagkretsen har førstespråkselevne gått fram fra 4 prosent til 15 prosent. En mulig forklaring på denne økningen kan være at flere yngre familier enn før formidler sørsamisk språk til barna hjemme. Det finnes ingen tall som kan bekrefte eller avkrefte en slik mulig sammenheng.

Økningen i antallet førstespråkelever i sørsamisk henger sammen med at man i perioden etter 1997/98 for første gang har fått sørsamiskspråklige barnehagetilbud. For tiden er det én slik barnehage i Norge, i Snåsa kommune. I en del år på begynnelsen av 2000-tallet var det også et samiskspråklig barnehagetilbud i Engerdal kommune. Dette tilbudet er nå nedlagt, men de fleste av barna som benyttet seg av tilbudet, har siden valgt sørsamisk som førstespråk på skolen, og disse barna er nå i grunnskolen og omfattes derfor av dagens statistikk.

Opprettelse av nye, og opprettholdelse av eksisterende sørsamiskspråklige barnehagetilbud, er med på å sikre språket som førstespråk i skolen.

³ Tallene for årene 2001 – 2005 i denne tabellen er hentet fra Todal 2007.

4.2.2 Elevene i sørsamisk som andrespråk

Antallet elever i sørsamisk som andrespråk har holdt seg stabilt siden 1997/98. Økningen er på tre elever.

Fra toppåret 2002/03 til skoleåret 2007/08 som er det siste som vi har tall for, er det likevel en nedgang på hele 30 andrespråkselever. Det utgjør en nedgang på 25 prosent på fem år. Elevantallene i sørsamisk er svært små, og tilfeldige svinginger fra år til år kan gi store prosentvise utslag. Men denne nedgangen i antallet andrespråkselever er likevel så stor at den trenger å forklares på annen måte.

Noe av nedgangen kan forklares med at flere sørsamiske elever enn før velger *samisk som førstespråk*. En annen (medvirkende) forklaring kan være at elever som tidligere valgte fagplanen ”Sørsamisk språk og kultur”, ikke har valgt det nye andrespråksfaget etter de nye læreplanene. Disse elevene forsvinner da fra samiskundervisningen. Etter reformen av 2006 har elevtallet i faget sunket med 18 elever, det vil si med 17 prosent.

4.3 Elevene i lulesamisk

Tabell 4.4 Antall grunnskoleelever med lulesamisk i fagkretsen

År	1997/98	2002/03	2003/04	2004/05	2005/06	2006/07	2007/08
Totalt	53	49	64	58	88	77	79
1.språk	18	32	33	34	29	31	25
2.språk ⁴	35	17	31	24	59	46	54

Endringene i valg av Lulesamisk avviker en del fra den generelle samiske tendensen i Norge. Den prosentvise stigningen i det totale elevtallet er sterkere for lulesamisk enn for samisk ellers. På elleve år har steg elevtallet med 50 prosent.

Regnet i prosent har det vært en sterkere stigende i interessen for lulesamisk enn for de to andre samiske språkene som er i bruk i skolen i Norge.

⁴ Tallene for 2. språk i skoleårene 2002/03, 2003/04 og 2004/05 omfatter ikke de som da hadde valgt faget ”Samisk språk og kultur.” Tallene for 2. språk for disse tre skoleårene er derfor ikke sammenlignbare med årene før og etter. Der er *alle* elever utenom de som hadde valgt samisk førstespråk, med. Dette forholdet har også innvirkning på tallene for det totale elevtallet

4.3.1 Elevene i lulesamisk som førstespråk

Tallet på elever med lulesamisk som førstespråk har steget fra 18 til 25 på ti år. Det er en stigning på 38 prosent. Vi ser en sterk økning i årene mellom 1997 og 2002. Her ser vi kanskje virkninger av den lulesamiskspråklige barnehagen som ble opprettet på Drag i Tysfjord i 1989. Barn fra denne barnehagen valgte lulesamisk som førstespråk på skolen.

Alle elevene i lulesamisk som førstespråk bor i Tysfjord kommune i Nordland. Den samiske barnehagen på Drag spiller tydeligvis en viktig rolle i rekrutteringen av elever til lulesamisk som førstespråk til skolen.

Til tross for stigningen over en tiårsperiode, ser vi en nedgang i tallet på lulesamiske førstespråkelever fra 2006/07 til 2007/08. Denne nedgangen kan være en tilfeldig svingning. Skulle den likevel fortsette, må dette oppfattes som et faresignal.

4.3.2 Elevene i lulesamisk som andrespråk

Over en elleveårsperiode har antallet elever med lulesamisk som andrespråk steget med 54 % (fra 35 i skoleåret 1997/98 til 54 i skoleåret 2007/08). Dette er en langt sterkere prosentvis økning enn for samisk andrespråk generelt.

Skoleåret 2005/06 utgjorde toppåret, da fikk til sammen 59 elever opplæring i lulesamisk som andrespråk og "lulesamisk språk og kultur." Etter at faget "lulesamisk språk og kultur" ble tatt bort, har tallet falt litt, men ikke dramatisk.

På norsk side av grensa er det stort sett bare i Tysfjord kommune man i dag finner et aktivt lulesamisk språkmiljø. Skal antallet lulesamiskspråklige barn øke utenfor Tysfjord, kan det knapt skje på annen måte enn ved å satse på nye lulesamiskspråklige barnehager eller barnehageavdelinger.

På en del sentrale steder i Nordland, som for eksempel Fauske og Bodø, kan det være grunnlag for et lulesamisk barnehagetilbud. Men det finnes ingen statistikk som kan fortelle om det er slik. Lulesamiske barnehagetilbud utenfor Tysfjord må eventuelt følges opp med opplæringstilbud i første- eller andrespråk i skolene.

4.4 Elevene i nordsamisk

Tabell 4.5 Antall grunnskoleelever med nordsamisk i fagkretsen

År	1997/98	2002/03	2003/04	2004/05	2005/06	2006/07	2007/08
I alt	2249	1660	1770	1790	2844	2479	2354
1.språk	875	986	950	970	953	971	984
2.språk ⁵	1374	674	787	820	1891	1508	1370

Av de tre samiske språkene som blir brukt i skoleverket i Norge, har nordsamisk langt de fleste elevene. Det totale tallet på elever i nordsamisk har steget med 105 på elleve år. Det vil si en stigning på 5 prosent. Det har i denne perioden vært en økende interesse for å velge nordsamisk som fag i grunnskolen.

4.4.1 Elevene i nordsamisk som førstespråk

Praktisk talt hele stigningen i elevtallet i nordsamisk har skjedd innenfor den elevgruppa som har nordsamisk som førstespråk. Denne gruppa har økt med 109 elever på elleve år, det vil si en økning på 12,5 %.

Disse endringene kan ha flere forklaringer. Endringene kan være et uttrykk for at *finnes* flere barn som snakker nordsamisk hjemme nå enn for ti år siden, eller det kan være at antallet nordsamisktalende barn er stabilt, men at flere enn før velger samisk som førstespråk på skolen. Det er da større samsvar mellom reelt hjemmespråk og valg av førstespråk på skolen nå enn det var før.

En tredje forklaring kan være at foreldre som selv ikke behersker nordsamisk, nå ønsker at barna skal ha samisk som førstespråk på skolen for at de skal bli så gode som mulig i språket. Disse barna kan da i tilfelle ha lært samisk muntlig i barnehagen.

4.4.2 Elevene i nordsamisk som andrespråk

Elevtallet i nordsamisk som andrespråk har gått ned med fire elever på ti år. Det er en nedgang på 0,3 prosent. Slik sett har dette tallet holdt seg stabilt. Hvis vi derimot ser på de siste to skoleårene isolert, har antallet andrespråkselever i

⁵ Tallene for 2. språk i skoleårene 2002/03, 2003/04 og 2004/05 omfatter ikke de som da hadde valgt faget "Samisk språk og kultur." Tallene for 2. språk for disse tre skoleårene er derfor ikke sammenlignbare med årene før og etter. Der er *alle* elever utenom de som hadde valgt samisk førstespråk, regnet med. Dette forholdet har også innvirkning på tallene for det totale elevtallet

nordsamisk har gått ned med 521 elever (27,5 prosent) fra skoleåret 2005/06 til skoleåret 2007/08. Dette er en markert nedgang på to år.

Det er grunn til å se nærmere på hva denne nedgangen skyldes. Skjer det en avskalling fra faget på grunn av at fagplanen ”Samisk språk og kultur” ikke lenger finnes, slik at elever som tidligere fulgte denne fagplanen nå ikke har noe tilbud? Skjer det også en overgang fra andrespråksfaget til førstespråksfaget? Er dagens tilbud i nordsamisk som andrespråk for dårlig?

4.5 Elever med samisk i grunnskolen i bykommunene

Tabell 4.6 Antall grunnskoleelever med samisk i fagkretsen i tre bykommuner.

	1991/92	1993/94	1995/96	1997/98	1999/00	2006/07	2007/08
I alt	110	124	163	234	263	589	567
Alta	93	96	123	195	200	414	400
Tromsø	17	14	29	24	48	150	147
Oslo		14	11	15	15	25	20

Tabellen viser en økning på til sammen 457 elever i samisk i bykommunene Alta, Tromsø og Oslo i årene 1991/92 – 2007/08. Dette er en økning på 415 prosent på 17 år.

I skoleåret 1991/92 utgjorde elevene i alle bykommuner ni prosent av den samlede elevmassen med samisk i fagkretsen. I Skoleåret 2007/08 utgjorde elevene i bykommuner 22 prosent. Både i absolutte og prosentvis tall over elever med samisk, utgjør disse elevene en voksende gruppe.

Det er særlig i Alta og Tromsø at interessen for samisk i grunnskolen øker.

Alta har siden 2000 definert seg selv som bykommune, derfor har vi gjort det samme i disse tabellene. Av tabellen nedenfor ser vi at Alta har over halvparten av alle ”by-elever” med samisk (og 16 prosent av alle elever med samisk i fagkretsen i Norge bor i Alta). Dersom vi regner Alta som et ruralt område i stedet for et urbant, blir andelen by-elever mer enn halvert.

Tabell 4.7 Antall elever med samisk i fagkretsen etter 1997/98, fordelt på 9 bykommuner

	1997/98		2002/03		2003/04		2004/05		2005/06		2006/07		2007/08	
	1. språk	2. språk	1. språk	2.* språk	1. språk	2.* språk	1. språk	2.* språk	1. språk	2.* språk	1. språk	2. språk	1. språk	2. språk
I alt	5	279	30	208	27	295	36	330	41	338	65	782	96	669
Sør-Varanger	0	43	1	19	2	24	0	22	0	25	0	151	0	78
Vadsø	0	0	2	25	2	31	2	40	1	46	1	76	1	77
Hammerfest	0	3	0	3	0	1	0	2	0	6	0	11	0	11
Alta	4	191	3	92	0	119	6	134	14	123	31	383	45	355
Tromsø	1	23	17	47	9	95	18	106	18	109	33	118	38	109
Harstad	0	0	1	6	2	5	1	5	0	4	0	6	0	6
Narvik	0	4	0	6	0	7	0	5	0	9	0	10	0	11
Bodø	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1	0	12	0	14
Oslo	0	15	6	10	11	13	9	16	8	15	0	25	12	8

* Tallene for 2. språk i skoleårene 2002/03, 2003/04, 2004/05 og 2005/06 omfatter ikke de som da hadde valgt faget "Samisk språk og kultur." Tallene for 2. språk for disse fire skoleårene er derfor ikke sammenlignbare med årene før og etter. Der er *alle* elever utenom de som hadde valgt samisk førstespråk, med. Dette forholdet har også innvirkning på tallene for det totale elevtallet

Hvis vi til bykommunene Alta, Tromsø og Oslo legger bykommunene Sør-Varanger (Kirkenes), Vadsø, Hammerfest, Harstad, Narvik og Bodø, ser vi av tabell 4.7 at 96 førstespråkselever og 669 andrespråkselever i samisk nå bor i en bykommune. Det er ni prosent av alle førstespråkselevne og 44 prosent av alle andrespråkselevne.

Tabellen viser at bykommunene i 2007/08 er et viktig område for samiskopplæringen. Særlig er bykommunene viktige i *andrespråksundervisningen*. Det er derfor grunn til å merke seg at antallet andrespråkselever i bykommunene har *falt* fra 782 til 669 det siste året. Har dette noe med kvaliteten på tilbudet å gjøre? Er det de tidligere elevne i "samisk språk og kultur" som nå faller ut av samiskopplæringen?

Stigningen i antallet førstespråkselever er fra 5 til 96 elever på elleve år. Denne stigningen kan ha sammenheng både med bedre utbygd tilbud i bykommunene og med at foreldrene stiller større krav til resultatene av opplæringen nå enn for elleve år siden. Med større krav til resultater velger en del foreldre heller den mer krevende førstespråkopplæringen i stedet for opplæring i andrespråk.

6 Oppsummering

Antallet elever som velger samisk i fagkretsen er fordoblet de siste 17 år. Vi har i denne tiden sett en stigning både i antallet første- og andrespråkselever. Hvis vi splitter tallene opp etter språk (nord-, lule- og sørsamisk), har alle de tre språkene hatt en stigning i elevtallet. Dette tyder på en generelt økende foreldreinteresse for at barn skal få opplæring i samisk på skolen.

For samisk språk er det en særlig styrke at elevtallet i *samisk som førstespråk* stiger. Et viktig spørsmål blir: Hvordan kan man i framtida best rekruttere *enda* flere elever til denne modellen? Demografiske forhold kan føre til at færre foreldre i en periode vil bruke samisk som hjemmespråk (et resultat av tidligere fornorskning). Hvordan møter skolen en slik utfordring?

Hvis vi regner Alta som by, bor ni prosent av førstespråkselevne og 44 prosent av andrespråkselevne nå i en bykommune. Dette gjør det nødvendig å diskutere opplæringstilbudet i bykommunene spesielt, både for første- og andrespråk. Alta, Tromsø og Sør-Varanger er særlig viktige byområder for faget samisk som andrespråk. I Oslo har antallet elever med samisk i fagkretsen stått stille de siste 17 år, samtidig som antallet har økt sterkt i andre bykommuner. Hva kan årsaken til stillstanden i Oslo være?

Grunnskolene står overfor særlige utfordringer i opplæringen i sørsamisk og lulesamisk. Tallmessig har disse to språkene de ti siste årene styrket seg i skolen, og flere enn før får opplæring i sørsamisk og lulesamisk som *førstespråk*. Hvordan kan man best bruke erfaringene fra de siste årene med lulesamisk barnehage på Drag, lulesamisktilbudet på Drag skole, sørsamisk barnehagetilbud i Snåsa og det sørsamiske Elgå-prosjektet? Hvordan kan de av disse tiltakene som har lyktes sikres og føres videre som faste og forutsigbare tilbud?

Det to siste årene sett isolert har det samlede elevtallet i samisk gått markert ned. Dette er et brudd med tidligere trend. Hele denne nedgangen er kommet i andrespråksfaget, og særlig i nordsamisk som andrespråk. Det er derfor grunn til å diskutere vilkårene for andrespråksfaget spesielt. En forklaring på nedgangen kan være at skolene ikke har maktet å få med seg elevne fra faget "samisk språk og kultur" over i andrespråksfaget, etter at fagplanen i "språk og kultur" ble avskaffet i 2006. På tidspunktet for avskaffelsen fulgte 1011 elever denne fagplanen. Det ser ut som om mer enn halvparten av disse elevne (542 elever) nå har falt ut av samiskundervisningen. Hvordan kan skolemyndigheter og samepolitiske aktører best ta vare på folks interesse for samisk språk og motivere elever og foreldre til å velge språket som fag i skolen? Her ligger en utfordring.